

Дотримання авторських прав на комп'ютерні програми

[О. Парамонова]

#8-9 от 15.04.2011

Правовий лікнеп

Авторське право на комп'ютерну програму виникає внаслідок самого факту її створення і не потребує реєстрації, спеціального оформлення, чи дотримання будь-яких інших формальностей (стаття 437 Цивільного кодексу України від 16. 01. 2003 року N 435-IV). Первинним суб'єктом, якому належить авторське право, є автор комп'ютерної програми, тобто фізична особа, яка своєю творчою працею створила програму і якій належать особисті немайнові та майнові права на цю програму. Крім того, суб'єктами авторського права можуть бути інші фізичні та юридичні особи, які набули права на комп'ютерну програму відповідно до договору або Закону України від 23. 12. 93 р. N 3792-XII «Про авторське право і суміжні права», в редакції Закону від 11. 07. 2001 р. (далі – Закон N 2627-III).

Розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності на комп'ютерну програму відповідно до статті 1107 ЦК здійснюється на підставі: ліцензії на використання об'єкта права інтелектуальної власності; ліцензійного договору; договору про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності; договору про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності; іншого договору щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності.

Якщо примірники комп'ютерної програми правомірно введені в цивільний обіг шляхом першого їх продажу в Україні, то допускається їх подальше розповсюдження через продаж, дарування тощо без згоди автора або іншого власника авторських прав.

Використання комп'ютерної програми без відповідного дозволу (ліцензії) автора, невиконання умов договору – є порушенням авторських прав і може бути підставою для притягнення особи-порушника до наступних видів відповідальності згідно з чинним законодавством України: цивільно-правової (майнової) – згідно зі статтями 431 ЦК та 52 Закону № 2627-III; адміністративної – за статтею 51-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення; кримінальної – за статтею 176 Кримінального кодексу України.

Так, стаття 431 ЦК [435-15] встановлює, що порушення права інтелектуальної власності, у тому числі невизнання цього права чи посягання на нього, тягне за собою відповідальність, встановлену цим Кодексом, іншим законом чи договором. З цього визначення випливає, що порушення права інтелектуальної власності можливе як у формі дій (посягання на право інтелектуальної власності), так і в формі бездіяльності (невизнання права інтелектуальної власності). При цьому порушником права інтелектуальної власності може бути фізична або юридична особа.

На сьогодні в Україні створені належні законодавчі засади охорони та захисту прав авторів. З метою забезпечення конституційних прав громадян на захист інтелектуальної власності в системах Міністерства внутрішніх справ України та Служби безпеки України створені та діють спеціальні підрозділи по боротьбі з порушеннями у сфері інтелектуальної власності,

активізують свою роботу підрозділ державних інспекторів з питань інтелектуальної власності Держдепартаменту інтелектуальної власності та інші державні органи, які в межах своєї компетенції можуть здійснювати заходи, спрямовані на посилення захисту прав інтелектуальної власності.

О. Парамонова, заступник начальника Харківського міського відділу правової роботи, правової освіти, систематизації законодавства